

При цьому, упродовж останніх років відбулися значні позитивні зрушення в напрямку вдосконалення національної митної політики та митного контролю зокрема, а саме:

- значно активізувалась взаємодія митних органів із суб'єктами господарювання, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність;
- було досягнуто певного прогресу в напрямку створення, підготовки до впровадження і розвитку системи електронного декларування товарів, що наближує митне законодавство України до законодавства ЄС та сприяє прискоренню й спрощенню процедур здійснення митного контролю;
- налагодилась ефективна взаємодія з найбільшими торгівельними партнерами України, а також митними службами сусідніх держав.

Для досягнення ефективності митного контролю слід приймати заходи, що сприяють спрощенню митних формальностей, розв'язують проблему раціонального використання трудових ресурсів митних органів, створення сприятливих умов для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, що, в свою чергу, забезпечить економічну безпеку країни.

Підсумовуючи вище сказане, можна дійти висновку, що сучасний стан світової торгівлі несе велику кількість загроз для економічної безпеки держави, а митний контроль являється ефективним засобом протидії цим загрозам. Забезпечуючи високий рівень економічної безпеки, сучасний митний контроль повинен ґрунтуватися на системі управління ризиками та митному пост-аудиті.

Література:

1. Гуцу С. Ф. Проблеми митного регулювання в Україні в умовах євроінтеграції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.khai.edu/csp/nauchportal/Arhiv/GCH/2013/GCH413/pdf/15.pdf>.
2. Панов І. О. Митна політика України в умовах розвитку відносин з Європейським Союзом / І. О. Панов // Форум права. – 2009. – № 2. – С. 332–337.
3. Бобух І. М. Сучасна митна політика України та шляхи її удосконалення // Вісник КДПУімені Михайла Остроградського. – 2007. – Випуск 6. – С. 139–141.

Прокопів Олег

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Гуцул І. А.

ОРГАНІЗАЦІЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Митний контроль є одним із видів фінансового контролю діяльності суб'єктів господарювання, які ввозять, вивозять, здійснюють транзит, передають, зберігають і використовують товари, що переміщуються між митними територіями. У Митному кодексі ЄС дано визначення митного контролю – як певні дії митних органів з метою забезпечення правильного застосування митного та іншого законодавства, що регулює ввезення, вивезення, транзит, передачу, зберігання і кінцеве використання товарів, що переміщуються між митною територією Співтовариства та іншими

територіями, та наявність і пересування в межах митної території товарів, що не походять з Співтовариства, та товарів, поміщених під режим випуску для внутрішнього споживання [1].

Сутність митного контролю за дотриманням законодавства України полягає у встановленні факту відповідності поведінки суб'єктів переміщення встановленим митним правилам. Статтею 318 Митного кодексу України визначено, що всі товари і транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України, підлягають митному контролю. Митний контроль передбачає проведення органами ДФС мінімуму митних процедур, необхідних для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи [2].

Митний контроль за своїм змістом включає перевірку порядку та умов переміщення товарів через митний кордон, їх митне оформлення, застосування тарифного та нетарифного регулювання ЗЕД, справляння митних платежів, здійснення перевірок нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидії контрабанді, боротьбу з порушеннями митних правил, організацію і забезпечення діяльності митних органів та інші контрольні заходи, що здійснюють органи доходів і зборів у межах своєї компетенції, які спрямовані на реалізацію державної політики у сфері ЗЕД. Метою митного контролю є сприяння розвитку зовнішньоекономічних відносин України для забезпечення національних інтересів та економічної безпеки держави. Головним завданням митного контролю є сприяння ефективній ЗЕД суб'єкта господарювання при перетинанні митного кордону України майном та/або робочою силою, забезпечення додержання норм Митного кодексу України, нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України. Враховуючи вимоги всіх законодавчих актів, можна окреслити основні чинники, які обумовлюють здійснення митного контролю у сфері ЗЕД: – здійснення господарських операції передбачає перетин майна та/або робочої сили через митний кордон України; – контрагентом українського суб'єкта господарювання є іноземний суб'єкт господарювання; – суб'єктом контролю виступає орган доходів і зборів у сфері державної митної діяльності.

Митний контроль товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, передбачає безпосереднє здійснення контрольних заходів, спрямованих на перевірку відповідності реальної кількості товарів зазначеній у товаросупровідних документах, задекларованої митної вартості – реальній митній вартості, й інші контрольні дії, виконання яких є умовою пропуску товарів, предметів, транспортних засобів через митний кордон держави. Зокрема, органи доходів і зборів здійснюють Українську класифікацію товарів ЗЕД, відповідно до якої визначаються ставки ввізного мита.

До окремих видів діяльності підприємств, контроль за провадженням яких здійснюється митними органами, належать: митна брокерська діяльність; відкриття та експлуатація магазину безмитної торгівлі, митного складу, вільної

митної зони комерційного або сервісного типу, складу тимчасового зберігання та вантажного митного комплексу. Валютні операції, що здійснюються підприємствами, підлягають контролю щодо дотримання валютного законодавства, декларування валютних цінностей, отримання ліцензій тощо. Органами валютного контролю визначено НБУ, уповноважені банки, Державна фіскальна служба. Залежно від своїх функцій зазначені органи мають різний обсяг повноважень у сфері валютного контролю. Зокрема, у межах компетенції Державна фіскальна служба – застосування та своєчасне стягнення сум штрафних санкцій за порушення валютного законодавства, правил переміщення валютних цінностей через митний кордон України. Контрабанда – переміщення товарів через митний кордон України поза митним контролем, а також незаконне переміщення історичних та культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї та боєприпасів. Ухилення від митного оподаткування – правопорушення, що полягає у невиконанні або неналежному виконанні платником своїх обов'язків зі сплати митних платежів.

Завданням митного контролю є своєчасне виявлення та запобігання ухиленням від сплати митних платежів та підвищення економічної безпеки держави. Джерела інформації включають: законодавчі акти, нормативно-правові документи, планово-регулюючі, організаційно-розпорядчі документи, фактографічну інформацію (первинні облікові документи, бухгалтерський і податковий облік та звітність, матеріали внутрішнього контролю). Методичними прийомами митного контролю є загальнонаукові та конкретні емпіричні (власні) прийоми контролю (органолептичні, розрахунково-аналітичні та прийоми документалістики, висвітлені у спеціальній літературі [3].

Методичні прийоми узагальнення і реалізації митного контролю – це митне оформлення, митне декларування, хронологічне групування недоліків, систематизоване групування та хронологічно-систематизоване групування, аналітичне групування результатів митного контролю, систематизоване викладення недоліків в акті перевірки, прийняття рішень за результатами контролю та контроль за виконанням прийнятих рішень.

Література:

1. Митний кодекс Співтовариства: Регламент (ЄС) № 450/2008 Європейського парламенту та Ради : від 23 квітня 2008 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kompmp.rada.gov.ua/>.
2. Митний кодекс України : від 13 березня 2012 року № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Білуха М. Т. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит: [підручник] / М. Т. Білуха, Т. В. Микитенко. – К. : УАОІ, 2006. – 888 с.